No. 339. **DE TIJD.** 1848.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; voor de buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 27 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

STATISTIEK.

37e LIJST.

Gewestelijke Zaken der Provincie

OVERIJSSEL.

Bevolking op 1 Jan. 1840 197,694 (1)
Katholijk deel der Bevolking 65,141
Niet-Kath. „ „ „ 132 553
Verhouding: 2 Katholijken tegen 4 Protestanten.

II.

Commissie van Landbouw.

Mr. H. Kost Budde (2). P
Mr. G. W. van Dedem tot den Berg. P
Baron R. H. de Vos van Steenwijk. P
Mr. P. M. Schuurman. P
C. H. A. Engelenberg. P
B. Tobias. P
Jhr. F. E. van Bonnighausen tot Herinkhave. K
Baron R. F. C. Bentinck tot Schoonheten. P
Mr. G. J. O. D. Dikkers. P
Doorninck. P
Mr. H. J. Raedt. P
Mr. R. A. Kerkhoven. P
Mr. G. D. Jordens. P

DIJKBESTUREN.

Vollenhove.

Dijkgraaf Mr. J. W. baron Sloet tot Oldruitenborgh. P
Heemraden G. J. Jacobson. P
H. Donker. P
K. Koning. P
J. G. van Setten. P
Mr. F. von Boddien (*Secretaris.*) P
Mr. J. P. baron Sloet van Tweenijenhuizen (*Ontvanger.*) P
Hoofd-Ingelanden J. van Setten. P
H. T. van Dijk. O
B. Loos. O
A. Lampe. O
T. Kortenhorst. K
H. Donker. P
A. van der Woude. O

Hasselt en Zwartsluis.

Dijkgraaf J. van Setten. P
Heemraden F. A. Ebbinge Wubben. P
G. J. Bruining. P
G. Freislich (*Secret. en Ontv.*) P
Hoofd-Ingelanden W. Hengsteboer. P
R. Meesters. P
C. J. de Vriese. P
J. Brakke. P

Noorder Vechtdijken.

Dijkgraaf J. C. baron van Haersolte van Haerst. P
Heemraden H. J. Snel. P
J. Hulleman. P
Mr. M. Sichterman (*Secret. en Ontv.*) P
Hoofd-Ingelanden Mr. P. C. A. Sichterman. P
F. C. baron Mulert tot de Leemkule. P
Mr. C. W. A. baron van Haersolte van den Doorn. P
J. Kaleveld. P

Mastenbroek.

Dijkgraaf R. van Romunde. K
Heemraden G. Netjes. P
G. Noorwegen. P
Mr. J. A. van Roijen. P
H. van der Wal. P
Mr. J. N. J. Heerkens (*Secret. en Ontv.*) K

(1) Op 1 Januarij 1847 bedroeg het getal zielen 212,538
(2) P beteekent Protestant; K Katholijk; O Onbekend.

Hoofd-Ingelanden Mr. S. J. baron Sandberg van Essenburg. P
Mr. B. Eekhout. P
Mr. A. J. Helmich. K
A. H. Florison. P
Mr. W. H. Roijer. P
N. van Berkum Bijsterbos. P
Mr. F. P. A. Heerkens. K

Zwarte Waters en Vechtdijken.

Dijkgraaf Mr. J. W. J. C. J. Metelerkamp. P
Heemraden G. Arnoldink. P
R. Rietberg. P
Mr. J. N. J. Heerkens (*Secret. en Ontv.*) K
Hoofd-Ingelanden Mr. E. L. A. Vos de Wael. K
H. J. Snel. P
F. B. J. Vos de Wael. K
Mr. P. C. A. Sichterman. P

Zuider Vechtdijken.

Dijkgraaf W. H. Wenink. P
Heemraden Mr. G. W. baron van Dedem. P
L. T. Zebinden. P
H. Doijer, Tz. (*Secret. en Ontv.*) P
Hoofd-Ingelanden Mr. W. H. Roijer. P
E. Velthuis. P
J. Zeehuizen. P
W. Snel. P

Zalland.

Dijkgraaf Jhr. A. H. P. C. van Suchtelen tot de Haere. P
Heemraden Mr. E. F. baron de Vos van Steenwijk tot Windesheim. P
Jhr. J. W. H. Theding van Berkhout. P
Mr. J. J. H. de Bruijn. P
H. C. Thomassen à Theussink. P
G. Schouten (*Secr. en Ontv.*) P
Hoofd-Ingelanden Mr. A. J. Vos de Wael. K
E. Dwars P
Mr. P. F. Besier. P
Mr. P. Bicker Caarten. P
Mr. F. W. A. K. baron van Knobbelsdorff tot de Krijtenberg. P
J. Kattewinkel. P
Mr. P. H. J. IJssel de Schepper. P

Zalk.

Dijkgraaf Mr. P. C. Boudam. P
Heemraden W. Ruitenberg. O
T. Rankenberg. K
W. J. Kloosterman. P
D. van Schreven (*Secret. en Ontv.*) P
Hoofd-Ingelanden P. F. T. Engelenburg. P
N. van Berkum Bijsterbos P
J. Veltkamp. P
H. Doctor. P
L. Rankenberg. K
W. van der Hoek. P

Kamperveen.

Dijkgraaf G. J. Lankhorst. P
Heemraden J. van 't Veen. P
F. van Dijk. P
C. H. A. Engelenberg. P
H. Koers. P
D. J. ten Klooster (*Secret. en Ontv.*) P
Hoofd-Ingelanden R. van Romunde. K
R. O. van Maanen. P
H. Schipper. O
E. J. Kragt. O
F. J. Engelenburg. P
G. W. Rijks. P
J. Plender. O

AMSTERDAM, 26 Mei.

Wij hebben gisteren een ontwerp van petitie medegedeeld, die door verscheidene ingezetenen van Amsterdam wordt geteekend.

De inhoud is kort en duidelijk. Gehechtheid aan den troon en het Huis van Oranje, en goedkeuring der vrijzinnige beginselen, door den heer Donker Curtius in de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontwikkeld.

De redevoering van den minister van justitie besprak de geheele huishouding van staat, grondwet, finantiën, bezuiniging, enz. Wij achten het noodig aan te merken, dat eene ondersteuning van de voorgestelde petitie niet medebrengt de goedkeuring van elk woord of van elke bepaling, die, hetzij in de rede van den heer Donker Curtius, hetzij in het ontwerp van grondwet der staatscommissie voorkomt. De petitie verklaart alleen, dat men hecht aan het *stelsel*, door de regering bij monde van een harer ministers opengelegd.

Wij noodigen onze lezers uit, om door onderteekening van deze petitie blijk te geven van hunne gezindheid ten voordeele van dat stelsel.

De minister heeft ons daartoe aangezocht; gelijk ook de staatscommissie het oordeel van Nederland over haar werk heeft ingeroepen, opdat de nieuwe orde van zaken, door Zijner Majesteits heugelijk besluit in het leven geroepen, moge zijn de uitdrukking van den volkswil.

Eene adhaesie aan de *beginselen* door haar aan den koning, en door den minister van justitie namens den koning aan de Tweede Kamer en aan het volk voorgesteld, is dus noodzakelijk, wil men, dat die beginselen wet worden. Want de koning heeft getoond te willen, wat de natie begeert.

En het blijke dan nu of de natie zich al of niet vereenigt met de beginselen door Zijner Majesteits ministers aangenomen, opdat de vertegenwoordiging, welke nog altijd is en niet anders kan zijn dan de vertegenwoordiging der behoudsmannen, door de manifestatien van den volkswil er toegebragt worde, hare vasthoudendheid aan verouderde begrippen te verlaten en zich aan te sluiten bij de ontwerpen van wet, die gebleken zullen zijn gewenscht te wezen, te gelijk met den koning en zijne regering, door bijna de geheele bevolking.

Het is des te meer noodzakelijk geworden, nu de behoudsmannen zich niet hebben ontzien zoowel door brochure's als door adressen te verklaren, dat de natie zich niet vereenigt met de beginselen van des Konings ministers. Eene protestatie tegen die leugenachtige bewering wordt gebiedend gevorderd; want wie hier zwijgt zal worden gerekend, ofschoon zeer ten onregte, te zijn, hetzij onverschillig voor, hetzij tegenstander van het stelsel der regering.

Als de reactionnaire mannen het nu reeds wagen openlijk te schrijven, dat de nieuwe orde van zaken, welke de regering voorbereidt, niet is de wensch des volks; wat zullen zij zich dan niet vermeten, als hun schrijven onbeantwoord mogt zijn gelaten? Wat zij nu openlijk durft bestaan worde door onze lezers tot maatstaf genomen om te beoordeelen, wat zij achter het scherm zich zullen verstouten te doen.

Wij aarzelen daarom niet te beweeren, dat het burgerpligt is thans openlijk van zijne gezindheid te doen blijken, en verzoeken daarom dringend onze lezers door het onderteekenen van die petitie hunne meening te doen kennen.

Voor de ingezetenen dezer stad ligt de petitie ter teekening bij de boekhandelaren, de Heeren:

C. L. VAN LANGENHUYSEN,
H. A. ZWEERS,
H. HÖVEKER,
P. N. VAN KAMPEN,
M. SCHOONEVELD & ZOON,
GEBR. DIEDERICHS en ten Kantore van den Heer
J. H. LAARMAN, Drukker en Uitgever.

Evenzoo noodigen wij ook onze lezers buiten de stad uit zich onderling te vereenigen tot teekening van eene petitie, als welke wij hier nogmaals laten volgen. Het spreekt van zelf dat men daarin kan veranderen wat men goedvindt en er bij voegen wat men zal noodig achten. Men gelieve echter opmerkzaam te zijn, dat eene petitie, moet zijn geschreven op *zegel*.

Edelmogende Heeren!

In Uwe hoogst merkwaardige zitting van den 13den dezer is door de Regering eene gewigtige verklaring afgelegd, van

de beginselen die door haar, bij de aanstaande regeling der instellingen van den Staat, zullen worden gevolgd en ten grondslag gelegd, alsmede van hare inzigten en stellige voornemens omtrent de toekomstige staatshuishouding.

De ondergeteekenden zijn doordrongen van al het gewigt der omstandigheden, waarin Nederland verkeert, en van den pligt, die op ieder rust, om aan de stem des Konings en der Regering gehoor te geven, tot openbaring zijner gevoelens omtrent die beginselen en die inzigten, opdat daaruit de geest en de wensch der natie moge blijken.

Het is daarom, dat zij zich verpligt achten openlijk te kennen te geven, hunne innige overtuiging der onmisbaarheid van den Monarchalen Regeringsvorm in ons vaderland, en hunne onwankelbare verkleefdheid aan het huis van Oranje. Op dezen grondslag hechten zij dan ook opregtelijk hun zegel aan het stelsel, door den tijdelijken minister van Justitie in uwe vergadering opengelegd, den wensch uitende, dat de uitspraak, welke van U Edelmogenden zal worden verlangd, daarmede in overeenstemming zal zijn, en alzoo onder den zegen des Allerhoogsten zal mogen bijdragen tot het vestigen van instellingen, waardoor de zelfstandigheid, de rust en de voorspoed van het vaderland, de eendragt der burgers, de band tusschen vorst en volk en de toekomst van Nederland krachtig worden verzekerd.

AMSTERDAM, Mei 1848.

Een onzer vorige nummers heeft aangetoond hoe de afgetreden president minister, onder het voorgeven, dat hij de Engelsche vrijgevige beginselen bij ons wilde invoeren, eigenlijk niets anders gewild heeft, dan de vorming van eene aristocratie, waaraan wij geene behoefte hebben en waarvoor Nederland alle bouwstoffen mist.

Ook de heer Nepveu, de afgetreden minister van oorlog, gaat aan hetzelfde euvel mank.

De brochure door hem openbaar gemaakt draagt van het begin tot het einde al de kenmerken van een' aristocratischen wrevel, zoo als wij dien in Nederland zelden waarnemen.

Wat de heer Nepveu in het ministerie is komen doen, begrijpen wij niet. Hij liet zich opnemen in een vrijzinnig ministerie, belast met de taak, om eene grondwets-herziening tot stand te brengen, welke moest zijn gebouwd op een ruim begrip van vrijheid en volks-regering. Dat was het programma, door zijn collega den heer Schimmelpenninck in zijn bijzijn, en in naam van de overige ministers in de Kamer ten aanhore der natie ontwikkeld. De heer Nepveu heeft dat programma door zijn lidmaatschap van het ministerie tot het zijne gemaakt. Hij heeft zich dus gelijk de heer Schimmelpenninck plegtig verbonden, om daartoe zijne medewerking te leenen.

Wat is er van die medewerking geworden? Men neme zijne brochure in de hand; zij zal voor ons antwoorden.

De heer Nepveu geeft zich hier en daar de moeite om eene protestatie van vrijzinnigheid te doen; of hij zich voorstelt daarmede het publiek zand in de oogen te kunnen werpen, dat moge hij weten; maar als men met eenen aristocratischen trots, met minachting spreekt van al de vrijheden, die een volk dierbaar kunnen zijn, en die vrijheden allen, één voor één, verwerpelijk verklaart, dan begrijpen wij dat de voorgewende liberaliteit niet anders is dan eene persifflage.

Naar het voorbeeld van zijn reactionnaire collega, den heer Schimmelpenninck, vangt hij aan, met het concept van grondwet der staatscommissie republikeinsch te noemen. Hij meent daardoor te hebben beslist, dat het voorstel der staatscommissie onhoudbaar is, en matigt zich het regt aan de heeren Luzac en Donker Curtius het verwijt naar het hoofd te werpen, dat zij door »ingenomenheid met eigen werk" het onmogelijk hebben gemaakt met hem een vergelijk te treffen. Dat is alzoo een personnaliteit, die zich de aristocratische persoon van den heer Nepveu tegen eenvoudige burgers, als de heeren Luzac en Dirk Donker zijn, heeft mogen veroorloven.

Wie was hier ingenomen met eigen werk, de heer Nepveu of zijne bestrijders? De heer Nepveu zelf. Want als hij bekent, dat zijne tegenpartij haar werk, waar het noodig was, heeft laten corrigeren door de minderheid, dan geeft hij het bewijs, dat de heeren Luzac en Curtius zich konden laten vinden, waar het geene beginselen gold, en ver waren van door vooringenomenheid met hun werk eenige verbetering in den weg te staan. Zij stonden overigens niet alleen. De heeren Lichtenveldt en Rijk deelden de meening van hunne vrijzinnige collega's. Als hier iemand vooringenomen was met eigene denkbeelden, het was de heer Nepveu met den heer Schimmelpenninck, die gezamenlijk hunne meening wilden opdringen aan de vier overige ministers, die van hen eene opoffering van beginselen durfden vorderen, gelijk die de behoudsmannen sinds 30 jaren gewoon waren te vergen en te geven.

Eere zij de meerderheid van het ministerie, dat zij is blijven staan op haar standpunt. Want het offer, dat men hun afvraagde, was geen ander dan dat onzer vrijheden, welke de heer Nepveu, gelijk de heer Schimmelpenninck, veracht.

Als men van den heer Nepveu wil weten, waarom hij zich in zijne brochure zoo knorrig vertoont; men kan het vinden in de volgende woorden, die zijne pen op een onvoorzigtig oogenblik zijn ontvallen: ik ben »afkeerig van dit voorstel, schrijft hij, waarin de banden van behoud zijn geslaakt." Het staat den heer Nepveu vrij daarvan afkeerig te zijn. Maar wij vragen hem, wat hij in een ministerie kwam doen, dat bepaaldelijk in last had de banden van het behoud te slaken? Kwam hij daar om ten dien einde in opregtheid mede te werken? Of verscheen hij er als *intrus* en met eene vossehuid bekleed, om de partij van het behoud door list te verschalken?

Dat hij niet geslaagd is, moge hem knorrig hebben gemaakt en zijne aristocratische voor-ingenomenheid hebben beleedigd; dat is zeer natuurlijk. Maar het is ook niet minder natuurlijk, dat wij er hartelijk om lagchen.

Heden ontvangen wij den volgenden brief:

»*Mijnheer de Redacteur!*

»Uw statistiek van onze provincie heeft hier veel opziens gebaard. Iedereen moet bekennen dat wij gruwelijk verongelijkt zijn, want als $^1/_{10}$ van de bevolking maar $^1/_{66}$ van de posten waarneemt, dan is het bewezen dat men ons zes, zevenvoudig te kort doet, en dat er om tot gelijkheid of evenredigheid te komen, in plaats van een katholijk ambtenaar zeven moesten wezen. Als aanvulling uwer statistiek kan ik u o. a. nog opgeven dat er in deze provincie 543 schoolmeesters zijn. Hoe veel Roomschen zijn daar nu onder?.... Twee Joden maar niet een Katholijk. Het personeel der kantongeregten bestaat uit 71 leden. Hoe veel Roomschen zijn daaronder?.... Een Israëliet, maar niet een Katholijk. Zoudt gij kunnen gelooven dat er in eene arrondissementsregtbank sedert het jaar 1811 iemand zitting heeft, die in die 37 jaren nog geen greintje bevorderd is? Hij is en blijft griffier, terwijl iemand die door zijne voorspraak regter is geworden, thans reeds president is van diezelfde regtbank. Welk een smadelijke voorbijgang! Met de notarissen is het niet beter gesteld. Daar zijn er 62 waarvan 1 Katholijk. Dit is schreeuwend zult gij zeggen, maar is het niet nog veel schreeuwender dat een knap Katholijk sedert 10 jaren candidaat-notaris is, en dat hij maar niet geplaatst wordt, terwijl veel jongere menschen hem voorbij loopen? Als de Koning, dien men verzekert dat uw blad leest, zoo wij hopen, — altijd na 't herzien der Grondwet in den geest van Donker Curtius — tegen het najaar Friesland bezoekt, dan zal hij hier ook door 20,000 trouwe Katholijke onderdanen begroet worden, maar dan hopen wij ook dat de stiefmoederlijke bedeeling in eene billijke zal veranderen. *Een vrije Fries.*

Men meldt ons uit Batavia, dd. 31 Maart, dat het stoomschip *Vesuvius* naar Soerabaya vertrokken is om van daar naar Bali zal oversteken. Aan boord van dit vaartuig is de brenger van het ultimatum des gouverneurs aan den vorst van Bali, met welken nu twee jaren geleden een vredes-verdrag gesloten is geworden en die intusschen in gebreke is gebleven de schatting te betalen, waartoe hij zich bij dat verdrag verbonden had. Men wil, dat, zoo hij weigerachtig blijft aan zijne verpligtingen te voldoen, het gouvernement eerdaags eene nieuwe expeditie tegen Baly zal ondernemen.

Overigens behelzen de ontvangene Javasche Couranten, behalve eene nieuwe publicatie van den heer Rochussen ter vaststelling der bepalingen omtrent de invoering van en den overgang tot de nieuwe wetgeving, niets, dat bijzondere vermelding verdient.

Wij moeten ons veroorloven aan den Heer tijdelijken Minister van Finantiën eene vraag te doen. Hoe komt het, dat de Overland-Mail-brieven, welken den 20sten Mei van Marseille vertrokken, den 22sten daaraanvolgende te Parijs aangekomen, den 23sten te Londen en eerst den 26sten Mei te Amsterdam arriveerden? Hoe komt het, dat de Overland-Mail-brieven naar Holland bestemd, *vier dagen* behoeven om van Parijs de plaats hunner bestemming te bereiken, terwijl die naar Engeland gedestineerd binnen de 24 uren van Parijs te Londen aankomen? De handel heeft er belang bij, dat dit raadsel worde opgelost.

De Koning heeft heden morgen eene wapenschouwing gehouden over de schutterij der hoofdstad. Z. M. doorliep te voet de gelederen, in de uniform van kolonel-generaal der schutterij, en werd gedurende de inspectie en daarna bij het defileren der troepen door de onoverzienbare menigte met de meeste geestdrift begroet. De Koning heeft luide zijne goedkeuring te kennen gegeven over de vrijwillige aansluiting van het groot aantal jeugdige ingezetenen bij de Amsterdamsche schutterij.

De bijdragen voor de bedijking en droogmaking van den Buiksloter Ham bedragen thans *f* 63,849. Er zijn omstreeks 100 man aan 't werk, en spoedig zal er meer volk worden aangenomen.

De *Staats-Courant* deelt het volgende besluit mede:

Art. 1. In het hertogdom Limburg, met uitzondering van Maastricht en St. Pieter, zullen nogmaals, voor den tijd van twee jaren, te rekenen van den 3 Junij 1848, in stand kunnen worden gehouden de navolgende, thans aldaar geldende Belgische wetten en verordeningen:

a. die betrekkelijk de schutterijen en burgerwachten (*garde civique*);

b. de Belgische gemeente-wet van den 30 Maart 1836, voor zooveel namelijk derzelver bepalingen niet reeds op zettelijk zijn gewijzigd, of van zelve vervallen, door bijzondere verordeningen, sedert den 22 Junij 1839 voor het hertogdom Limburg uitgevaardigd, en meer bijzonder door de transitoire wet van den 28 September 1841 (*Staatsblad* N°. 37) en de koninklijke besluiten van den 19 October 1839, N°. 98, en 26 Februarij 1842, N°. 68;

c. de Belgische provinciale wet van den 30 April 1836, alleen voor zooveel betreft de artt. 132 tot en met 139 der genoemde wet;

d. die betrekkelijk de jagt en visscherijen.

Art. 2 Deze wet is verbindend op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* in hetwelk zij zal geplaatst zijn.

Uittreksels uit een Werkje, getiteld:

Het leven van Jezus, een schoolboek, uitgegeven door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Met goud bekroond. Achtste druk. Te Leyden, Deventer en Groningen, bij D. du Mortier en Zoon, J. de Lange en J. Oomkens, 1829.

Bl. 114 § 17. »Terwijl Pilatus, op den Regterstoel gezeten, den uitslag van zijn gedane voorstel afwachtte, ontving hij eene boodschap van zijne gemalin, »dat hij zich toch niet moge »vergrijpen aan dien onschuldigen deugdzamen man, die voor »zijne vierschaar stond, om wiens wille zij dien eigen' morgen »veel had moeten uitstaan in eenen droom." — Oudtijds plagt men aan de droomen eenige beduidenis toe te schrijven; in het bijzonderheid werden bij de Romeinen de morgendroomen voor voorbeduidende droomen in aanmerking genomen. — Het geloof aan voorbeduidende droomen is, in gewone tijden en omstandigheden, een louter bijgeloof; en deze droom der echtgenoote van Pilatus wordt ons niet gemeld, om een bewijs voor de waarheid en voorbeduiding der droomen te geven, maar alleen als eene werkelijk gebeurde zaak, die gemakkelijk uit natuurlijke oorzaken te verklaren is, hoewel zij, in de bestiering der Voorzienigheid, als een middel werd gebezigd, om Pilatus, die aan zoodanige droomen geloof sloeg, ... een bewijs te meer op te leveren voor de onschuld van JEZUS."

(Hoe weifelend, niet waar? eerst is het geloof aan droomen een louter bijgeloof, en nu moet de droom zijner echtgenoote aan Pilatus een *bewijs* te meer opleveren voor de onschuld van Jezus!)

Bl. 121. § 24. JEZUS *sterft.*

»Toen JEZUS uren lang, onder spot en pijn, aan het Kruis gehangen had, ontstond er, *juist op den middag*, eene ontzettende duisternis, welke op den doodschen Kruisberg eene akelige stilte verspreidde; zij duurde drie volle uren, en is dus niet veroorzaakt door eene zoogenaamde zonëklips, welke nooit zoo lang eene duisternis kan te weeg brengen; ook was het toen volle maan, een tijdpunt, waarin geene zonëklips kan voorvallen; *maar zij schijnt veroorzaakt te zijn door* DIKKE NEVELS VAN ZWAVELDAMPEN, welke de voorboden zijn van eene aardbeving.

(Toch moet het wonder weggecijferd of althans verklaard worden!)

Wij twijfelen er niet aan of ieder Katholijk zal met ons instemmen, dat wij regt en meer dan regt hebben om eene *onbelemmerde* VRIJHEID VAN ONDERWIJS te eischen.

Eenige Uittreksels uit een schoolwerkje:

Korte inhoud der Bijbel-Geschiedenis. Een Lees- en Leerboek voor de Jeugd; door C. Enklaar, Rector der Latijnsche Scholen te Nijmegen. Vijfde, door den Schrijver herziene en verbeterde Druk. Zalt-Bommel, bij Johannes Noman. 1829.

EERSTE STUKJE.

Bl. 5. »God wilde, dat dit (het bij- en ongeloof) niet altijd zoo zou blijven; want dan zou het menschdom door de ondeugd eindelijk geheel ongelukkig geworden zijn. Er moest dan ten minste een volk wezen, bij hetwelk de kennis van God en Zijne wetten bewaard bleef, en van hetwelk alle andere volken dezelve naderhand weder konden leeren."

(En God zeide tot Abraham: »in u zullen alle geslachten der aarde gezegend worden," woorden, die naar onze meening, eene veel diepere, geheimzinniger beteekenis hebben, dan het bewaren der kennis van God en Zijne wetten.

TWEEDE STUKJE.

Bl 88. »Het oude Testament bestaat uit *negen en dertig* boeken. De *vijf* eerste boeken van het oude Testament noemen de boeken van Mozes: Dezelve heeten: *Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri* en *Deuteronomium.*

Daarop volgen: het boek Jozua; het boek der Rigteren; het boek Ruth; *twee* boeken van Samuël; *twee* boeken der *Koningen* genoemd; de boeken Esra, Nehemia en Esther;

Verder het boek Job, het boek der *Psalmen*, de *Spreuken*, de *Prediker* en het *Hooglied* van Salomo.

Eindelijk *zestien* boeken der Profeten..... zij worden verdeeld in *groote* en *kleine* profetische boeken. De *vier* groote Profeten heeten Jezaïa, Jeremia, Ezechiël en Daniël: De namen der *twaalf* kleine Profeten zijn: Hozea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha, Nahum, Habakuk, Zephanja, Haggaï, Zacharia en Maleachi."

(Wij, Katholijken, zouden de boeken des Ouden Verbonds aldus opgeven: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, het boek Josuë, het boek der Richteren, het boek Ruth, vier boeken der Koningen (boeken Samuëls en der Koningen),

ralipomenon (Kron.), de boeken Esdre (Esra en Nehemia), *het boek* Tobie, *het boek* Judith, Esther, Job, Davids Psalmen, Proverbia (Spreuken), Ecclesiastes (Pred.), Canticum Canticorum (Hoogl.) *het boek der Wijsheid* Ecclestiasticus, *de boeken der* Machabeën en de boeken der Profeten Isaias (Jezaïa), Jeremias, (Jeremia), Threni (Klaagl.), Baruch, Ezechiël, Daniël, Ozeas (Hozéa), Joël, Amos, Abdias (Obadja), Jona, Micheas (Micha), Nahum. Habacuc, Sophonias (Zephanja) Aggeus (Haggai), Zacharias (Zacharia) en Malachias (Maleachi)

Het valt dadelijk in het oog, welke Bijbel-boeken in het werkje van Enklaar niet zijn op genomen.)

Bl. 93. »Reeds eenige eeuwen geleden hadden de Profeten voorzegd, dat eene maagd uit het geslacht van David te *Bethlehem* eenen zoon ter wereld zou brengen. die door hen *Messias*, dat is, *gezalfde* of *vorst* genoemd wordt, om dat hij eenmaal als koning over de geheele aarde regeren zou. Deze ..... doorluchtige persoon ..... werd in den laatsten tijd der regering van Herodes *den grooten* geboren."

(Welk denkbeeld wordt hier weder gehecht aan den Heiland der wereld? Waaruit blijkt zijne Godheid? wordt hier gesproken van Jezus als den eenigen Zoon des eeuwigen Vaders, die ter liefde van het gevallen menschelijk geslacht zich »vernederde en de gedaante eens dienstknechts aannam?" Wordt hier gesproken van Jezus, die, gelijk de Apostel het zoo verheven uitdrukt »het zich geenen roof behoefde te achten, aan den Vader gelijkvormig genoemd te worden," of wel van een *gezalfde*, van een *vorst*, van een *doorluchtig persoon*, zoo als er meerdere gezalfden, meerdere vorsten en doorluchtige personen geweest zijn?)

Bl. 96. »Zoodra Jezus uit den *Jordaan* opgeklommen was, daalde de Geest van God in de gedaante eener duive op hem neder."

(Waarom niet Heilige Geest?
Men denke aan de gevoelsleer van sommigen omtrent den Heiligen Geest en aan het katholijke leerstuk der H. Drieëenheid.)

Bl. 103. »Daar was eens een rijk man, die alle dagen prachtig gekleed ging, en in weelde en overdaad leefde. Terzelfder tijd was er een arm man, met name Lazarus, die, met zweren bedekt, voor de poort van het paleis des rijken lag en smeekte om zich te mogen verzadigen met de kruimelen, die van de tafel des rijken vielen. Toen nu de arme man stierf, werd hij door de Engelen naar den hemel gedragen, alwaar hij met Abraham aan eenen kostelijken maaltijd aanzat. De rijke stierf ook, en kwam na zijnen dood in de hel .. .."

(»Ende het geschiedde dat de bedelaar stierf, ende van de Engelen gedragen wiert in den schoot Abrahams." *Staten-Bijbel*.

Om voor *Abrahams schoot* den *hemel* te stellen is eene vrijheid, die strijdt tegen het leerstuk der menschwording van Gods Zoon, zoo als de Katholijke Kerk dat heeft aangenomen, en waarmede hij zich dus niet vereenigen kan.)

Bl. 105. »Alhoewel Jezus zoo vele weldadige wonderen verrigtte, en daardoor bewees, ... dat hij ...... een *gezant van God* was, ... weigerden echter velen ...... hem ..... daarvoor te erkennen."

(Men denke aan het schoolboekje van het Nut!)

. . . .

Bl. 110. »Nadat Judas vertrokken was, nam Jezus een *brood*, brak dat en deelde het onder zijne leerlingen om; daarna reikte hij hun ook den drinkbeker over, en beval hun allen daaruit te drinken. Hij belastte hun daarbij...... dat zij in het vervolg meermalen...... te zijner gedachtenis..... op die wijze..... te zamen..... *brood eten*..... en *wijn drinken* moesten,...... en dus stelde hij die plegtigheid in, welke..... wij.... het *Avondmaal* of *Nachtmaal* noemen, ... en die nog onder de *christenen*.... tot gedachtenis van Jezus..... in gebruik is.

. . . .

(En Jezus zeide: Neemt en eet, dit *is* mijn Ligchaam ...... Groote God!)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Mei. De nationale vergadering heeft heden met algemeene stemmen, over de kwestie der buitenlandsche politiek, de volgende beginselen voorgesteld:

Broederlijk verbond met Duitschland.
Wederoprigting van Polen.
Vrijmaking van Italië.

Daarheen wil de vergadering de staatkunde van Frankrijk gerigt hebben. Het is evenwel blijkbaar, dat men het een niet zal kunnen bereiken zonder het andere te verwaarloozen.

In dezelfde zitting heeft de commissie voor het ontwerp van besluit ter regeling der betrekkingen tusschen het uitvoerend bewind en de Vergadering, haar gevoelen omtrent dit ontwerp blootgelegd. Nog was de zitting merkwaardig wegens het voorlezen van eenige brieven van de hertogen Nemours en Aumale, waarin zij zich beklagen over de verbanning, die hen dreigt te treffen.

— De *Presse* blijft tegen de *National* ontkennen, dat de prins van Joinville zich te Parijs zou hebben bevonden. Ten bewijze van het tegendeel deelt de *Presse* een brief mede van den prins, gedagteekend *Claremont* 20 *Mei* en aldus luidende:

»Ik beken het, ik bemin mijn vaderland. Ik heb mijne gezondheid in zijne dienst verwoest. Ik zou mij voor mijn vaderland hebben laten doodslaan; ik zou daarvoor nog heden mijn leven veil hebben, maar de gedachte van verbannen te zijn, verplettert mij.

»Ik moest het verwachten, maar 't is hetzelfde; de uitwerking is daarom niet minder hevig, en tranen van toorn komen mij in de oogen tegen hen, die dit decreet hebben voorgedragen ...."

»Arm Frankrijk! Indien ik u niet mag wederzien; zoo het mij niet gegeven is in uwe dienst te sterven; zoo ik het verledene moet vergeten, dan wil ik mij ver genoeg in de woestijnen van het Westen verdiepen, om niet meer van Frankrijk te hooren spreken, om mijne ziel niet meer te verscheuren door de herinnering aan den vaderlandschen bodem, opdat mijne kinderen dien niet meer zouden mogen herkennen en om hun een eeuwigen spijt te besparen. .."

Wij vragen het, zegt de *Presse*, aan allen, die dezen brief lezen of deze de toon is van een pretendent, die een aanslag beoogt tegen de republiek?

— Wat ook de onruststokers woelen, welke leugens zij ook uitstrooijen om schrik in de gemoederen te zaaijen. Parijs blijft rustig, het gouvernement neemt strenge voorzorgen in acht en men verwacht bij de aanstaande verkiezingen dat de candidaten der gematigde opinie zullen zegevieren. Er vormt zich alzoo eene magtige partij van reactie, die echter niet koningsgezind is, maar vijandig gezind tegen de socialistische en democratische republiek.

— De ontbinding der clubs van Blanqui en Raspail heeft zonder eenige moeite plaats gehad.

— Te Lyon en te Rijssel is de rust hersteld.

— De aanzienlijke Polen, te Parijs woonachtig, hebben bij adres de nationale vergadering aangemaand te zorgen, »dat de edelmoedige sympathie, die het Fransche volk voor Polen gevoelt, *zich oplosse in feiten*, nuttig voor deszelfs zaak, en dat Frankrijk den eersten stap doe tot wederoprigting van het onafhankelijke Polen." Dit adres was geteekend door Adam Czartoryski, Thadeus Tyszkiewicz en andere senatoren.

— Bij de overrompeling der nationale vergadering zeide een handwerksman uit Bretagne aan den bisschop van Quimper, dien hij aan zijn gewaad herkende: »Vrees niet Mgr. wij zijn er bij om u te verdedigen; gij loopt geen gevaar." »De bisschop antwoordde:" »Vrees gevoel ik hoegenaamd niet, maar wel diepe verontwaardiging over de beleediging die Frankrijk wordt aangedaan in zijne vertegenwoordigers." »Het gezegde van dien handwerksman kan men beschouwen als de juiste uitdrukking van de denkwijze der bevolking, zoo als zij zich dagelijks openbaart. De woeste passiën daarentegen verfoeijen de godsdienst evenzeer als de orde en de vrijheid, en wel juist om deze reden dat de godsdienst orde en vrijheid insluit en zonder vrijheid en orde niet denkbaar is. — In diezelfde vergadering heeft men dolzinnigen, op pater Lacordaire wijzende, hooren schreeuwen: »Wij moeten zijn gordel hebben om ze op te hangen!"

ENGELAND.

LONDEN, 24 Mei. Zaturdag ll. is het regtsgeding van Mitchell te Dublin aangevangen. Er was eene overgroote volksmenigte in en bij het regtsgebouw vereenigd, maar de orde is daarbij niet verstoord. De president van het geregtshof heeft de gezworenen bekend gemaakt met den aard der beschuldiging, en daarbij hoofdzakelijk doen opmerken, dat het hier geldt het in 't openbaar houden en vervolgens door middel van een dagblad verspreiden eener toespraak aan het volk, waarbij de menigte op de heftigste wijze werd aangehitst om eene Iersche republiek te vestigen en tot uitvoering van dit ontwerp de wapenen op te vatten. De uitspraak der gezworenen omtrent de vraag, of de aanklagt grond geeft tot eene teregtstelling van den beschuldigde, is nog onbekend. Op denzelfden dag, waarop zijn geding geopend is, heeft de heer Mitchell in het dagblad, hetwelk hij uitgeeft, een betoog geplaatst, waarin hij verklaart, dat het gouvernement een bestuur van bedrog en bloed is, en met geweld of op andere wijze behoort omver geworpen te worden, en dat geen volk op aarde dit bestuur half zoo lang zou verdragen hebben als het Iersche. De clubbisten hebben ernstig gedreigd, dat ingeval Mitchell mogt veroordeeld worden, allen, die daartoe hebben medegewerkt, hunne straf niet zouden ontgaan.

Den 22 werd Devin Reilly, de vriend van Mitchell en mederedacteur van het dagblad *de Vereenigde Ieren* gevangen genomen, als beschuldigd van onderrigt te hebben gegeven in het behandelen van wapenen en van het aanvoeren eener club. De maatschappij der repeal-vergadering is eergisteren weder bijeengekomen. De heer O'Connell gaf verslag van de gelden der maatschappij. Daaruit bleek, dat er van 31 December 1847 tot 1 Maart 1848 £ 1, 362, 13. 6 d. ontvangen en £ 1, 319, 19/. 1 d. was uitgegeven. De rente der week bedroeg £ 25.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 25 Mei. De Staatsminister van het hertogdom Brunswijk heeft van een gedeelte van zijn jaarlijksch salaris ten bedrage van *f* 2700 afgezien, terwijl de afgetreden minister, die eene erfenis gekregen heeft afstand doet van zijn regt op pensioen.

— Te Maintz heerscht de rust van het graf. De staat van beleg zou worden opgeheven en de Oostenrijksche troepen waren in aantogt om de Pruissische te vervangen.

— Men meldt uit Frankfort dd. 24 Mei. In de zitting van heden zijn twee commissiën van 30 leden benoemd, waarvan de eene zich met de constitutie, de andere met de arbeiderskwestie en de handel en tolzaken zal bezig houden.

— In het ontwerp der Pruissische staatsregeling treft men o. a. de volgende bepalingen:

Alle staatsburgers zijn gelijk voor de wet. De persoonlijke vrijheid en de onschendbaarheid der woning worden gewaarborgd. De onteigening kan slechts ten algemeenen nutte en tegen schadeloosstelling volgens de wet plaats hebben. Er bestaat geene verbeurdverklaring van goederen meer. De uitoefening der staatsburgerlijke regten is onafhankelijk van de geloofsbelijdenis: de uitoefening van de openbare godsdienst is voor allen vrij, behoudens de maatregelen, tot bewaring der orde. Geen regt van placet. De vrijheid van onderwijs wordt bij de wet geregeld. De drukpers is vrij; de censuur blijft voor altijd afgeschaft. Alle burgers hebben het regt van bijeenkomst en van vereeniging, doch alleen ongewapend. Het regt van petitie wordt erkend en het geheim der brieven gewaarborgd. De koning is onschendbaar; de ministers zijn verantwoordelijk. Z. M. heeft de vrije benoeming der officieren van het leger en der ambtenaren. Hij maakt oorlog en vrede en sluit verdragen. Handelstractaten, alsmede die, waarin lasten aan den Staat, of verpligtingen aan enkele burgers worden opgelegd, moeten door de vertegenwoordiging worden goedgekeurd. De koning heeft het regt van gratie en vermindering van straf. Hij verheft in den adelstand en verleent ridderorden, ook heeft hij het regt de Kamers te ontbinden. De kroon is erfelijk in de mannelijke linie, volgens regt van eerstgeboorte.

WEENEN, 21 Mei. Het ministerie heeft bekend gemaakt dat het niet juist weet waar de keizer zich bevindt doch dat het geruststellend is, dat hij steeds verder voortreist.

De nieuwe wet op de drukpers is gisteren eindelijk in het licht verschenen. Zij is gesteld in den liberaalsten geest en is bijna geheel zoo gebleven als zij door de Vergadering der schrijvers was opgesteld. De bank blijft nog voortdurend belegerd door vreesachtige lieden die, hunne billetten komen inwisselen.

— In Tyrol is eene *katholijke constitutionnele associatie* gevormd met het doel om al de zedelijke kracht der katholijke bevolkingen zamen te vatten voor de verdediging van de belangen der Kerk bij de Oostenrijksche volksvertegenwoordiging.

ITALIE.

— Karel-Albert heeft zijne werkeloosheid weder een oogenblik verlaten. Hij tast thans Peschiera, aan het Gardameer aan, dat geheel aan zijne eigen krachten is overgelaten. Bij de Piava heeft een hevig gevecht plaats gehad. Udine is door de Venetianen hernomen. Treviso is nog niet bezweken. Het is eene oude vesting, wel voorzien van geschut en de bevolking wordt geruggesteund door 8000 Pauselijke vrijwilligers. Volgens de Weener bladen hebben de Oostenrijkers bij Treviso eenig verlies geleden. Te Siena heeft men eene schrikbarende aardbeving waargenomen. De bevolking is de stad ontvlugt. Men wil dat het pauselijk ministerie zijn ontslag heeft aangeboden uit hoofde van het bevel van den Paus dat Cardinaal Mattei den ministerraad moest bijwonen.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 Mei.

ONDERTROUWD (25 Mei): J. v. d. Maer en H. J. van de Stadt. — P. A. Bik en A. C. M. van Lier. — H. J. Wijsman Bz. en G. Hunger. — G. J. Schouten en C. E. Lohr.

GETROUWD (25 Mei): H. Kover en A. M. L. Kruger. — F. Pinke en P. v. Paddenburg. — B. Middelhoff en M. Gusteloo. — J. Knoop en M. E. Kok. — Th. Lebbe en J. H. M. Hildebrand. — J. C. Fiedeldy en E. Helt. — H. v. Olst en J. C. A. de Rooy.

BEVALLEN (24 Mei): M. J. ten Broecke Hoekstra, geb. van Tyen, Z. — (25 Mei): Sabels, geb. Clemens, Z. — W. C Horstman, geb. Sesbrugger, Z

OVERLEDEN (22 Mei): M. Beunis, geb. Noël Fohr. — F. G. Noël Villepoix, Z. 6 m. — H Burggraaff, 74 j. — (22 Mei): J. F. Nittinger, 47 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 25 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe flaauw met weinig handen, 126 ℔ b. Poolsche *f* 275, 132 ℔ Odessa *f* 248; 127 ℔ Peterb. *f* 285; 128 ℔ p. b. Pools. *f* 313, 320; 127 ℔ Gron. *f* 218; 126 ℔ Norder *f* 218.

Rogge bij gerijven in een doen, 114, 118 ℔ Petersburger *f* 150, 158.

Gerst zonder handel.

Haver zonder handel.

Boekweit prijshoudend; 122 ℔ Holst. *f* 200, 205; 118 ℔ Amersf. *f* 190; 118 ℔ p. Mechelsche *f* 198

Op 9 vaten Olie in Sept., Oct en Nov. £vl. 60½. *Lijnzaad* lusteloos. 110 ℔ Finlands *f* 230; 114 ℔ *f* 240; 112/13 ℔ dito *f* 235; 110 ℔ Litau *f* 235; 110 ℔ Riga *f* 240. *Raapolie* per 6 w. *f* 36; Vliegend *f* 34¾; primo Sept *f* 34⅝, ½; Oct. *f* 34¾; Nov. *f* 35; Dec. *f* 35¼. *Lijnolie* per 6/w. *f* 28½, Vliegend *f* 27½ *Hennepolie* per 6/w. *f* 3; Vliegend *f* 3

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	25 MEI 4½ u.		gebl.	26 MEI	4 u.		gebl.
NEDERL. Werkel. Sch. à	2½	pCt.	40$\frac{5}{16}$	40¼	à	40½	40½
Dito Dito	3	»	46⅝	46⅝	»	46⅞	46⅝
Dito Dito op resc.	3	»			»		
Dito Dito	4	»	60$\frac{15}{16}$	61	»	61⅝	61⅝
O. I. Leening	4	»	59¾		»		
Amortis. Syndic.	3½	»	60	60	»		
Handel-Maatschappij	4½	»	118		»		
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»		60	»	60½	60½
Aand. Holl. S. M.	4½	»			»		
BELGIE,	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild	2½	»			»		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	9$\frac{9}{16}$	9¾	»	9⅞	9⅞
Dito Dito van 510 £	5	»	9¼	9¼	»	9⅜	9⅜
Dito bij Dito onb. st.	5	»	9$\frac{1}{16}$	9⅛	»	9$\frac{7}{16}$	
Dito	3	»		22⅛	»		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	15⅝	15¾	»	16	15¾
Coupons Ardoins		»	6$\frac{11}{16}$	6$\frac{7}{16}$	»	6¾	
Passive		»	3	3⅛	»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest		»		3	»		
PORTUGAL, te Londen	3	»			»		
Dito Dito	4	»	13½		»		
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	88⅞	89	»	89⅝	89⅝
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	88¾	88½	»	89	89
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	72	72½	»		
Dito bij Hope	4	»	62¼	62¾		63	63
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	61¾	61⅞	»	62½	62½
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito	6	»			»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten	fl 300	*f*			»		
Dito Dito	fl 500	»	90	92	»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën					»		

Oostenrijk, Met. 5 pc. 53; 2½ pc. 26¾, 27½, 27½; Braz. 5 pc. 69½; Peru 6 pc. 17¾; Grenada 1 pc. 11⅛, ¼.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 34⅜; Zigt dito 34¾; 2/m. Londen 11.87½, Zigt Londen 11 97½; 3/m. Lisbon. 40; 3/m. Porto 40; 2/m. Petersb. 1.69.

ANTWERPEN, 25 Mei. Belg. leen. 4½ pc. 59½; Spanje Ard. 5 pc. 9½.

PARIJS, 24 Mei. Fr. 3 pc. 48,00; id. 4 pc. 53,50; id. 5 pc. 69,50; Schatkistb. 31; Bank-Actiën 1360; Belg. 1840, 5 pc. 65½; id. 1842, 5 pc. 65½; Piem. leen. 880; Rom. leening 57.

MADRID, 19 Mei. Act. Sch. 3 pc. 20⅞; id. 4 pc. 13¾; Uitgest. Sch. 5¾.

LONDEN, 24 Mei. Consols op tijd 84 a 84⅛; Brazilië 68 a 70; 1829/39 68 a 70; Ecuador 2 a 2½; Venez. 18 a 20; Uitgest. 5½ a 6; Grenada 11¾ a 12¼; Uitg. 2¼ a 2¾; Holl. 2½ pc. 41 a 42; id. 4 pc. 61 a 62; Mexico 15¼ a 15¾, Peru 35 a 37; Portugal 4 pc. 16½ a 17½; Rusl. 1822, 5 pc. 85 a 87; Spanje 5 pc. 11½ a 12; id. 3 pc. 2· a 21½; id. Passive 2⅞ a 3⅛.

WEENEN, 22 Mei. Met. 5 pc. 62; id. 3 pc. 40 $^{1}/_{2}$; Loten fl. 250, 62; id. fl. 500, 102.

BERLIJN, 24 Mei. Rusl. bij Stiegl 4 pc 66; id. Pools. 4 pc. 49; Loten fl. 200, 83½; id. fl. 500, 51.

HAMBURG, 23 Mei. Met. 3½ pc. 72; Rusl. Eng. leen. 83; id. Met. Hamb. 5 pc. 79; Cert. bij Stiegl. 4 pc. 63; Spanje, Ard. 5 pc. 8½.

FRANCFORT, 24 Mei. Met. 5 pc. 53¼; Bank-Actien 920; Darmst. Lot. fl. 50, 52½; id. fl. 25, 18; Badens. Lot. fl. 50, 36; id. fl. 35, 23; Nassaus. fl. 25, 18; Holl. 2½ pc. 40½; Spanje 5 pc. 16½; Polen fl. 300, 73; Oblig. fl. 500, 49½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

De heeren Hope en C°., Ketwich en Voombergh en wed. W. Borski hebben bekend gemaakt, dat de coupons der 4 pc. Russische Certificaten, 1e, 2e en 4e leening in zilver, van hunne administratie, verschenen 1/13 Februarij 1848, van heden af zullen worden betaald ten kantore van de Associatie-Cassa, met *f* 18,58

Ook hebben de heeren Kerkhoven en C°., als commissarissen der Hypothecaire Negotiatie, groot *f* 1,200,000, gevestigd op den Anna Paulowna Polder in Noord-Holland, bekend gemaakt, dat de coupons, verschijnende 1 Junij 1848, van voormelde Negotiatie, op dien dag en volgende werkdagen, ten hunnen kantore zullen worden betaald, des voormiddags van 10 tot 12 ure.

PER OVERLAND-MAIL.

BATAVIA, 30 Maart. De geldschaarste, welke zich ten gevolge der enorme remises, die sinds geruimen tijd zijn bewerkstelligd, meer en meer alhier doet gevoelen, belet alle omzettingen van eenig aanbelang. Hier komt bij, dat het algemeen vertrouwen diep is geschokt, door het onheil aan een der grootste huizen te Samarang wedervaren, hetwelk door een ongelukkige zamenloop van omstandigheden zich genoodzaakt heeft gezien zijne betalingen te staken. Opvordering van gedeponeerde fondsen schijnt de hoofdoorzaak der stagnatie te zijn. Dat onder deze omstandigheden alle disconptus uiterst moeijelijk, ja bijna onmogelijk zijn, laat zich gemakkelijk bevroeden; en dat diezelfde geldschaarste nadeelig werkt op alle omzettingen is een natuurlijk gevolg.

INVOER. — De vraag in Manufacturen schijnt iets levendiger. Bepaalde orders uit Engeland, belangrijke in entrepôt berustende consignaties in te voeren en zonder reserve op Vendutie te realiseeren, hebben echter nadeelig gewerkt op den stand der markt. Blaauwe hoofddoeken (Im. Bat.) werden à *f* 1,50 per dozijn gedaan Chitsen slecht van kleur à *f* 4; Slendangs van *f* 20 tot *f* 24 per Corge. Een partij van 30 kisten Slendangs aan beide zijden im. bat. nog onlangs met *f* 45 betaald werd opgeruimd à *f* 30 per Corge. Kain Pandjang van 2,5 yard geruit patroon, goed turks roode grond à *f* 28 per Corge; plumetifs à *f* 4,50 De veilingen afgeloopen zijnde, hebben zich echter de prijzen hersteld, en is er niet onder de noteeringen van onze Prijs-Courant te koopen. Vooral gebleekte en ongebleekte lijnwaden zijn ferm, en men verwacht, bij de gunstige vooruitzigten, welke de Rijst-oogst dit jaar over geheel Java belooft, een uitgebreid vertier in alle manufacturen, geschikt tot gebruik van den Inlander. Algemeen vleit men zich, dat reeds de volgende maand, de vraag zeer levendig zal worden. Twist No. 40 is in entrepôt bij partij gedaan à *f* 100 per pikol.

Metalen voortdurend gezocht en bijzonder Zweedsch IJzer, staal, bladkoper en spijkers, met weinig voorraad, grif te plaatsen.

Provisien en dranken algemeen prijshoudend. Boter neigde in het begin der maand tot daling, doch herstelde zich spoedig, en is thans tot onze notering goed te verkoopen. Ham bijzonder gewild. Vatwijn tot verhoogde prijzen gezocht.

In de overige artikelen is weinig of geen verandering.

UITVOER. — *Arak* is flaauwer en wordt losgelaten à *f* 60. Er leggen voortdurend nog vele orders op dit artikel onuitgevoerd.

Gum Dammer met meerder vraag, vaster in prijs, en thans niet onder *f* 13 te bekomen.

Java Koffij is weinig aan de markt; de aanmerking reeds vroeger wegens dit artikel gemaakt, bevestigt zich meer en meer. De kultuur gaat op Java zoowel in kwaliteit als in kwantiteit achteruit. Ongeschiktheid der daarvoor gebezigde gronden schijnt er de hoofdoorzaak van te wezen; de prijzen zijn eenigzins vaster. Padang Koffij sterk gezocht; de tweede Gouvernements-veiling den 17 Februarij l.l. te Padang gehouden, is grif genomen; de 1ste soort à *f* 12.75; de 2de soort à *f* 12 en de 3de soort à *f* 10.75. Op deze prijzen komen voor territoriale regten en transport-kosten tot in Batavia circa *f* 3 per Picol.

Zwarte Peper is voortdurend gevraagd, en moeijelijk tot onze noteering te bekomen.

Suiker is geheel verlaten en alleen bij pressante orders tot eenigzins redelijke prijzen te verkoopen; op Javaas Oosthoek liggen nog 580 0 pikols, zonder kooper. Het is enkel te Batavia en Samarang dat kleine partijtjes tot aanvulling van overblijvende scheepsruimte, betrekkelijk goed te plaatsen zijn. Zoo is in Batavia voor No. 14 *f* 13,50 besteed, en voor No. 10 *f* 10,50 bedongen, terwijl daarentegen te Soerabaije No. 9 is gedaan à *f* 9, en een aanzienlijke partij No. 16 tot *f* 13,50 geen koopers heeft gevonden. De oorzaak der achteruitgang is echter een weerklank der in Europa voorgevallen dalingen in dit artikel.

Rijst in weerwil der belangrijke orders op dit artikel, steeds dalende, door den buitengewoon gunstigen oogst, die algemeen op meer dan het dubbele van een gewoon gunstigen oogst wordt geschat, en ook in kwaliteit veel belooft. Men verwacht, zoo als wij boven bij ons verslag over de Invoer-artikelen reeds zeiden, veel goeds van dit vooruitzigt, en voorspelt een levendig vertier in veel artikelen voor Inlandsch gebruik.

Tabak. Dit artikel sinds lang vergeten op onze markt zal welligt een nieuw leven hernemen. Vele gronden voor de tabaksteelt ten eenemale ongeschikt, zijn verlaten. De geschikte gronden daarentegen met alle zorg bewerkt, leveren dit jaar een nooyst voordeeligen oogst, zoowel in kwaliteit als in kwantiteit Nog schijnt het Gouvernement demarches te doen, tot ondersteuning dier kultuur.

Indigo is weinig voorhanden; solide orders uit Frankrijk doen alles, wat van dit artikel aan de markt wordt aangevoerd, oogenbliklijk koopers vinden.

Huiden en *Thee* zijn geheel verlaten, en laatstgenoemd artikel zelfs niet te plaatsen.

Wissel op Nederland 10 Md. 95 pCt.

» » Engeland 6 M. n. Z. *f* 13 per Pd. Sterl.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed aan eene korte doch hevige ziekte na het ontvangen der H. Sacramenten onzer aller Moeder de H. Kerk, mijn eenig geliefde Zoon de Wel-Ew. Heer J. G. W. VAN MIERLO, in leven Landdeken van Schieland en Pastoor te Gouda, in den Ouderdom van 50 jaren. De beproeving op mijn hooge jaren is groot doch de troost der godsdienst is onuitputbaar.

GOUDA, 24 Mei 1848.

ARN. VAN MIERLO.
A. M. C. DETERS,
geb. VAN MIERLO, eenige Dochter.

VILTEN HOEDEN.
à *f* 5.00.

Benevens alle andere soorten worden voortdurend met succes in de beide winkels van **F. PETERS**, (Bloemmarkt, N°. 260 en Reguliersbreestraat, N°. 33) gedebiteerd. Ontvangen diverse ZOMER-ARTIKELEN, als: GRIJZE CASTOOREN, DITO CASIMIRIENNE, dito zoogenaamde COUP DE POING, FLAMBARDS, MAZANIELLO'S, CHAPEAU MÉCHANIQUE, diverse kwaliteiten STROOHOEDEN, fijn lakensche en zomersche PETTEN en eene ruime sorteering KINDER-ARTIKELEN.

NB. Men wordt verzocht wel op het adres te letten, dewijl zeker persoon zich niet ontziet te zeggen, dat ook hij, een tweeden winkel op de Bloemmarkt heeft.

In een BANKET- en PASTIJ-BAKKERIJ verlangt men tegen eene matige vergoeding van kost, een fatsoenlijk **JONGELING**. *niet* beneden de 14 jaren oud. In formatie in persoon of met franco brieven, bij den Papier en Kunsthandelaar J. BOUWMAN, te Arnhem.

Er wordt gevraagd in een KRUIDENIERS- en TABAKS AFFAIRE een **BEDIENDE** van de R. K. Godsd. Adres met vrachtvrije brieven, onder Lett. A. Z. bij de boekhandelaren LANGENDAM & Co. te Nijmegen.

Engelsche Taal.

J. L. LEDEBOER,

TEACHER OF ENGLISH & SCHRIJVER

VAN HET WERK OVER

DE REGTE UITSPRAAK EN SPELLING

DER

ENGELSCHE TAAL, ETC. ETC.

thans algemeen in gebruik

en allergunstigst gerecenseerd in de *Recensent der Recensenten* voor 1846, n°. 10; *Nieuwe Bijdrage tot het Onderwijs en de Opvoeding*, Julij 1847; en de Gids n°. 7; heeft de eer den beoefenaren dier taal te berigten, dat hij gedurende den zomer nog eenige uren open heeft.

TERMS MODERATE.

Nader adres: aan het Bureau van dit Blad.

De Boekhandelaar J. R. VAN ROSSUM te Utrecht, geeft heden uit:

GEESTELIJKE LECTUUR of **MEDITATIE'S**, voor iederen dag der Maand JUNIJ. Ke*kelijk goedgekeurd* . . . . . . Prijs 25 Cen

Ter algemeene verspreiding wordt deze geestelijke lectuur bij bestelling van minstens *tien* Exemplaren à Cents per stuk aangeboden, voor welken prijs dezelve al verkrijgbaar zijn.

De maand Julij is ter perse en zal in tijds op dezelf voorwaarden uitgegeven worden.

IN DEN

BOEKHANDEL van C. L. VAN LANGENHUYSEN,

zijn onder anderen voorhanden:

Voor prijzen ad 75 Cents per Exempl. met pl

THEOLOGIA MORALIS UNIVERSA in Usum Cleric Diœcesis Novariensis, auctore PETRO SCAVINI, 3 Tom. *f* 5.

DIRECTORIUM ASCETICUM, sive norma dirigendi animas ad perfectionem christianam auctore P. Jo BAPT. SACRAMELLO. S. J. *Tractatus primus.*

De prijs van het geheele werk is volgens bes prospectus bepaald op f 5.25 en zal bestaan uit V edelen benevens de THEOLOGICA MYSTICA ST. BONAVEN TURAE, *die als bijvoegsel onmiddellijk na het laa deel, hetwelk in* November a. s. *verschijnt, zal w den uitgegeven, waarna de prijs merkelijk zal verh worden.*

LALLEMANT. LE NOUVEAU TESTAMENT de N. S. JE CHRIST. Texte de la vulgate; avec traduction Notes pour servir à l'intelligence du Texte, 2 vol. *f* 10

OEUVRES DU VICOMTE DE BONALD, 2 vol. *f* 3

SERMONS DE BRYDAINE, 7 vol. . . . .

DEVOILLE. NOTRE DAME DE CONSOLATION, 2 vol. *f*

SACERDOTUM MEDITATIONUM SILVA, seu doctrina J. C. ex Evangeliis collecta et ad unum normam redacta, auctore N. AVANCINO. S. J. *f*

SCOTTI. THÉOREMES DE POLITIQUE CHRÉTIEN 2 vol. . . . . *f* 3

NICOLAS. ÉTUDES PHILOSOPHIQUES, sur le christianisme, 2 vol. . . . . *f* 4

ATHANASE LE GRAND et l'Église de son temps lutte avec l'Arianisme, par MOEHLER, traduit de l'Allemand, 2 vol. in 18°. . . . . . . *f* 3

Clotilde ou la nouvelle civilité. — Sous les ... la prairie. — Alfred et Casimir. — Trois ... ces. — Vie de St. Catharine de Sienne. — Histoire Napoleon. — Le Robinson des Sables du désert. — Page de Jaqnes V. — Les animaux industrieux. — Leçons d'Astronomie. — Les Roses de la Sagesse. — La Bruyère des Jeunes personnes. — Mes heures de ... anecdotes morales racontées aux jeunes filles. — Pellico, Mes Prisons. — Le portefeuille du jeune ... teur de la nature, de l'histoire et de l'art. — ... nique à l'usage de la jeunesse. — l'Ami des jeunes ... sonnes. — Histoire de la chevalerie. — Fra Ste... ou une vocation. — Le Robinson de douze ans. — B... de l'Histoire de France. — Chants de l'adolescence Le verger des écoliers.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg